

K. M. Prosnak. „**Mogilna wierzba**” na chór męski a capella, E. G. W-wa
Cena 0,60. Utwór liryczny — dobrze brzmiący.

Eugenjusz Langer. **Missa im H. S. Cz.** na 3 gł. chór męski lub żeński z organami. Cena 2.50.

Melodyjna, msza dla chórów żeńskich o nieskomplikowanej fakturze harmonicznej i popularnym układzie chóralnym.

Ks. Józef Orszulik. **Missa „Salve festa dies”** na 4 gł. chór mieszany z organami. Nakł. XX. Misjonarzy. W-wa 1936, cena 3.50.

Doskonale skonstruowana pod względem polifonicznym msza, o płynnej melodyjności i dobrej, zwartej prozodii.

Feliks Nowowiejski, **Śpiewnik Morski**. W-wa N. Ligi Morskiej i Kolonialnej part. 15 zł. — głosy a 1.50. 34 pieśni na ch. miesz. a capella.

Jest to bogaty zbiór utworów, opiewających nasze morze i wyrażające idee morskie, idee o najwyższym znaczeniu dla bytu i mocarstwowej potęgi Państwa Polskiego.

Tadeusz Czudowski. **Organizacja i kształcenie zespołów śpiewaczych**. Stron 108. Warszawa 1936. Wyd. Instytutu Oświaty Dorosłych.

Duże usługi oddać może dyrygentom chórów wyżej przytoczona praca. Zawiera ona bowiem szereg interesujących i pożytecznych wskazówek natury zarówno praktycznej, jak i teoretycznej.

Jako motto wspomnianego dziełka możnaby wymienić następujące słowa autora, wypowiedziane w toku rozważań: „Niema złych chórów — są nieudolni dyrygenci”. Wychodząc z tego niewątpliwie słusznego założenia, autor zwraca uwagę zwłaszcza mniej zaawansowanych i wyszkolonych dyrygentów na niebezpieczeństwa, jakie zagrażają zespołowi w jego pracy artystycznej, o ile metoda nauczania jest wadliwa. Niebezpieczeństwa owe możnaby określić jako: śpiewanie nierytmiczne, nieprzestrzeganie tempa, niewłaściwe frazowanie, nieprawidłowa dykcja i t. p. Przypominanie chórów kardynalnych podstaw artystycznie wyrównanego śpiewu zbiorowego jest zawsze „na czasie”, tym bardziej w odniesieniu do zespołów amatorskich które przeważnie skłonne są raczej do akcentowania wszelkiego rodzaju subiektywnych „wybujałości” odtwórczych, aniżeli do ścisłego przestrzegania odnośnych norm wykonawczych. Jako jaskrawy, a wysoce przecie wymowny w tej mierze przykład, podaje autor wystąpienie jednego z dyrygentów w roli „oskarżyciela” członków sądu konkursowego, którzy ośmielili się (!) wydawać ujemne oceny, jeśli chór śpiewał nierytmicznie, zmieniał często tempo, gubił się i t. d. W przekonaniu wspomnianego dyrygenta zespół — jeżeli zachodzi potrzeba (?) — może nie stosować się do ogólnie obowiązujących reguł starannego śpiewania.

Kończąc ową krótką recenzję pracy T. Czudowskiego, należy podkreślić jej dobry układ i jasność stylu. Na uwagę nadto zasługują interesujące przykłady nutowe w tekście i poza tekstem. Przegląd naszej twórczości chóralnej od dawnych do współczesnych kompozytorów kończy tę fachowo i ciekawie napisaną książkę.

J. P.

Muzyka kościelna. Pismo poświęcone muzyce kościelnej, liturgji, Nr. 9-10 Wrześień — październik 1936 r. Poznań.

Treść: X. W. Faustman, W blaskach chorału — Prof. Dr. A. Chybiński, W sprawie organizacji pracy nad historją chorału w Polsce — Prof. Dr. J. Reiss, O kult naszych dawnych mistrzów muzyki kościelnej — X. Dr. W. Gieburowski, Problem nowoczesnej twórczości kościelno-muzycznej — Dr. Z. Zieliński, O sztuce mistrzów ni-